

PAGINI DE ISTORIE: MUZEUL DE ISTORIA MEDICINEI ȘI FARMACIEI „VICTOR GOMOIU” DIN CRAIOVA

Mihail ȘCHEAU¹, Ana CARATA², Laura-Cristina NICOLAE³

acarata@yahoo.com,

laura_nicolae_14@yahoo.com

ABSTRACT: In Romania, the history of medicine and pharmacy has preoccupied the scientists of this branch even from the XIXth century. For this reason, important attempts to create museums of medicine and pharmacy in order to preserve the important past events have been made.

In our study we focus on The Museum of Medicine and Pharmacy “Victor Gomoiu” from Craiova and we try to depict the past and present activity of this museum.

Founded in 1974, the museum gathers important documents, books, medical and pharmaceutical objects, national treasures and the “Victor Gomoiu” fund.

KEYWORDS: Museum, Medicine and Pharmacy, Victor Gomoiu

Introducere

Muzeul (lat. museum) a constituit de-a lungul vremii un izvor de cunoaștere și o mai bună înțelegere a trecutului și valorilor sale. De la primele muzee și până la cele din zilele noastre, regăsim păstrate, conservate și expuse diverse obiecte, artefacte și documente care oglindesc activitatea umană în mai multe ramuri științifice, între care regăsim și domeniile medical și farmaceutic.

¹ Prof. univ. dr., Facultatea de Medicină a Universității de Medicină și Farmacie din Craiova; președinte al Filialei CRIFST Craiova.

² Prof. univ. dr. farm., Facultatea de Farmacie a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, membru titular al Diviziei de istoria Științei a CRIFST al Academiei Române.

³ 3 Strudentă la Facultatea de Farmacie a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

Primele atestări documentare cu privire la muzee și colecții de istoria medicinei și farmaciei, pe teritoriul țării noastre, provin din secolul al XIX-lea (Muzeul natural din Iași datând din anul 1830) [8].

Importante contribuții la înființarea de muzee medico-farmaceutice au fost realizate și în Oltenia. Un reprezentant de seamă al istoriei medicinei și farmaciei la Craiova, a fost marele chirurg și medico-istoric Prof. Dr. Doc. Victor Gomoiu (1882–1960), fondatorul Societății Regale Române de Istoria Medicinii, Farmaciei, Veterinăriei și de Folclor Medical [2].

În cursul întregii sale vieți a colecționat valoroase obiecte de patrimoniu medico-farmaceutic. Acestea, dar și alte obiecte și documente ce atestă activitatea sa profesională, au fost donate de către soția sa, dr. Viorica Gomoiu (1899–1989), cu ocazia „Simpozionului Victor Gomoiu, nouă decenii de la naștere”, susținut la data de 11 noiembrie 1972 la Craiova [5].

Urmarea acestei acțiuni s-a concretizat în înființarea *Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei „Victor Gomoiu”* din Craiova, ai cărei fondatori au fost: Dr. Marius Constantinescu, Farm. I. C. Pop, Dr. Mihail Șcheau.

Obiective

Obiectivul acestei lucrări este de a informa comunitatea medico-farmaceutică asupra situației trecute și actuale a Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei „Victor Gomoiu” din Craiova. Mărturiile Prof. Șcheau (n. 1923) atestă activitatea desfășurată pentru înființarea și conservarea valorilor de patrimoniu medico-farmaceutic din Craiova.

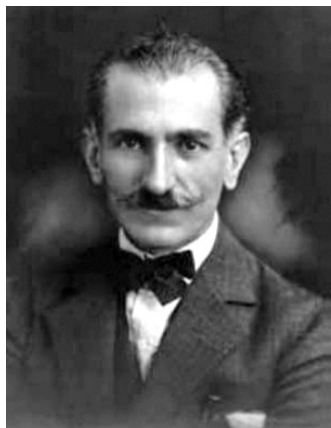

Fig. nr. 1 – Victor Gomoiu

Academicianul Victor Gomoiu (1882–1960) – Figură reprezentativă a Istoriei Medicinei și Farmaciei Românești

În cadrul Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei „Victor Gomoiu” din Craiova se află conservat Fondul Personal de Arhivă „Victor Gomoiu”. Precizăm mai întâi câteva date biografice, importanța și contribuțiile aduse în domeniul Istoriei Medicinei și Farmaciei de către dr. Victor Gomoiu.

Victor Gomoiu, născut în comuna Vânu Mare, județul Mehedinți, urmează Facultatea de Medicină din București, pe care o absolvă în anul 1905. Încă din timpul studenției se remarcă a fi un student eminent, cu un deosebit spirit de muncă, dovadă fiind alegerea sa ca președinte și membru de onoare al Societății Studenților în Medicină București. În plan medical, realizează importante descoperiri în domeniul chirurgiei, devenind doctor și doctor docent în chirurgie.

De asemenea, ocupă funcții importante, atât în țară, cât și în străinătate, multe dintre aceste preocupări depășind domeniul profesiei sale: Medic director al sanatoriului Combaterea tuberculozei la copii din Techirghiol, Diriginte al Ambulanței sanitare românești în Turcia, Profesor la Facultatea de Medicină din București, Chirurg primar la Spitalul Colțea, Fondator și director general al Așezămintelor Medico-Sociale ale *ASR Principesa Elena*, Fondator al Societății Regale Române de Istoria Medicinei, Secretar general al Ministerului Sănătății, Președinte pentru cel de-al IX-lea Congres Internațional de Istoria Medicinei, București, 10–18 septembrie 1932, „Doctor honoris causa” al Universității din Alcalá de Henares – Spania, Președinte al Colegiului medicilor din România, Ministru al Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Membru a 17 Academii și Societăți Științifice din lume etc.

În planul istoriei medicinei este deschizător de drumuri, prin înființarea din inițiativa sa, la data de 14 Septembrie 1929, a Societății Regale Române de Istoria Medicinii, Farmaciei, Veterinăriei și de Folclor Medical (SRRIMFVFM), al cărui secretar a fost. Această inițiativă a prins contur atunci când Gomoiu a participat la Congresul Internațional de Istoria Medicinei și Farmaciei de la Leyda și Amsterdam, unde majoritatea participanților vorbeau în numele societății lor. Întors în țară, a semnalat în scris D-lui. Dr. Bologa pe data de 23 Septembrie 1927 lipsa unei astfel de societăți și a făcut propuneri pentru înființarea acesteia. În același document se regăsește și sugestia adresată D-lui. Dr. Valeriu L. Bologa de a-l numi ca președinte al societății pe Prof. Dr. C. Severeanu [2].

Totuși, din motive conjuncturale, înființarea Societății s-a realizat abia în anul 1929, având următoarea componență a comitetului de conducere:

- Președinte: Prof. Dr. C. Severeanu;
- Vicepreședinți: Prof. Dr. D. Gerota, Prof. Dr. M. Minovici;
- Secretar general: Dr. Victor Gomoiu;
- Bibliotecar și conservator al muzeului: Dr. Viorica Gomoiu;

– Secretari de ședință: Dr. Irina Crețu, Ing. Al. Podhorsky, Farm. Tita Săndulescu, Dr. H. Slobozeanu.

Preocuparea sa pentru Istoria Medicinii s-a reflectat și în colaborarea și strânsele relații științifice pe care acesta le avea cu importante personalități ale Istoriei Medicinii Universale. Așa cum este bine cunoscut, Gomoiu a păstrat adânci prietenii și corespondențe cu personalități din străinătate, propulsând valorile noastre naționale peste hotare. Valeriu-Lucian Bologa afirma, în cadrul *Simpozionului Victor Gomoiu, nouă decenii de la naștere*:

„Îmi sălta inima de bucurie și mi se umplea de o legitimă mândrie, când, după ultimele congrese primeam de la specialiștii străini scrisori în care vorbeau cu elogii și cu simpatie de persoana reprezentantului României. Țin să menționez că numărul scrisorilor în care mi s-a vorbit de Gomoiu, nu a fost una sau două, ci zeci” [5].

Între documentele aparținând Fondului Personal de Arhivă „Victor Gomoiu”, există o bogată corespondență, o listă dar și scrisori în original ale unor personalități din străinătate. Este semnificativ numărul acestor persoane, și anume 324, majoritatea profesori-doctori, precum și faptul că acestea provin din țări, uneori chiar foarte îndepărtate. Din analiza acestor corespondențe putem da câteva exemple ale acestor state: Anglia (Londra, Oxford, Whitehall, Glasco), Franța (Lyon, Paris), Germania (Berlin, Frankfurt, Leipzig, Köln, Dusseldorf, Würzburg, München, Halle, Hamburg), Statele Unite ale Americii, URSS, China, Austria, Australia, Africa de Sud etc.

Într-o perioadă de restriște și de mari tulburări politice și sociale precum cele ale regimului carlist și comunist, astfel de acte de cultură atestă perseverența, munca și meritele de care a dat dovadă Victor Gomoiu.

Ceea ce este mai puțin cunoscut de către public este faptul că a venit în opoziție cu unele hotărâri ale partidelor politice, (regimul carlist și regimul comunist), motiv pentru care a fost încarcerat de două ori, 23.03–14.04, 1934 și 5–6.05.1950 – 14.09.1954. În perioada comunistă a fost închis, fără a fi judecat, în închisoarea Sighet, alături de alți intelectuali de frunte: Gh. I. Brătianu, C. Angelescu, C. Argetoianu, Iuliu Maniu (al cărui coleg de celulă a fost). A reușit să iasă din închisoare datorită unor persoane importante din străinătate care erau preocupate de soarta sa. Va ieși din închisoare purtând hainele colegului său de celulă, Iuliu Maniu, simbolic oferindu-i și acestuia libertatea. Hainele au ajuns în colecția Fondului Personal de Arhivă Victor Gomoiu.

Considerat unul din fondatorii istoriei medicinei și farmaciei românești și al muzeografiei medico-farmaceutice, Victor Gomoiu a colecționat publicații vechi, documente, cărți, hrisoave, instrumente și aparatură medico-farmaceutică etc., obiecte ce stau la baza Fondului Personal de Arhivă Victor Gomoiu, fond donat Universității din Craiova de Dr. Viorica Gomoiu, soția sa. Scopul acestei donații era, la vremea aceea, înființarea Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei din Craiova.

Muzeul de Istoria Medicinei și Farmaciei

Încă din anul 1963 au existat încercări de a conserva activitatea trecutului farmaceutic din zona Olteniei, acestea luând forma *Colecției de Istoria Farmaciei*, colecție îngrijită și organizată de către farmaciștii Gheorghe Cismărescu (1900–1964) și Nicolae Zahacinski (1919–1988) la „Casa medicului și farmacistului” din Craiova.

Despre cei doi farmaciști, Prof. Mihail Șcheau mărturisea:

„Cei doi farmaciști au condus cu grijă oficiul farmaceutic craiovean, dovedind pasiune pentru istoria acestui domeniu, colectând aparate și documente din domeniul farmaciei pe teritoriul Olteniei.”

Ulterior, în anul 1972 are loc un eveniment istorico-științific major, și anume: „Simpozionul Victor Gomoiu, nouă decenii de la naștere” din Craiova [5]. În cadrul acestei manifestări are loc întocmirea unui act de donație prin care Dr. Viorica Gomoiu (1899–1989) oferă, în baza art. 813 și ucc. și a Decretului 478/ 10 XII 1954, Facultății de Medicină din Craiova valoroase piese muzeale adunate de către soțul său, marele chirurg și iatroistoric, Dr. Victor Gomoiu. Din actul de donație întocmit la data de 11 noiembrie 1972, reiese faptul că pentru îngrijirea valorilor de patrimoniu medico-farmaceutic au fost împuterniciți: Dr. M. Constantinescu, medic primar domiciliat în București, Farmacist Dr. I. C. Pop, pensionar și domiciliat în București, Dr. Mihail Șcheau, șef lucrări la Facultatea de Medicină, domiciliat în Craiova. Pentru o mai bună conservare, documentul a fost realizat în 6 exemplare, fiind semnat atât de Dr. Viorica Gomoiu, dar și de rectorul Universității din Craiova de la acea vreme, Prof. Dr. Doc. T. Georgescu.

Donația avea ca scop constituirea „*Fondului Victor Gomoiu*” și a Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei după cum se desprinde dintr-un pasaj al actului de donație:

„Donația oferită o fac cu scopul ca aceste valori să constituie „Fondul Victor Gomoiu” din cadrul Muzeului de istoria medicinei și farmaciei al Catedrei de istoria medicinei ce urmează a se înființa la

Facultatea de Medicină. Acest fond va servi la formarea studenților mediciniști ca profesioniști și cetățeni în lumina frumoaselor tradiții și idealuri ale științei românești.” [3,5]

Ideea constituirii muzeului a aparținut Doctorului Victor Gomoiu, însă soția sa a fost cea care a dus această idee la un bun sfârșit, după cum reiese dintr-un fragment al actului de donație:

„Prin această donație subsemnată îndeplinesc o dorință expresă a defunctului meu soț de a contribui la dezvoltarea Craiovei ca centru medical universitar, opera sa constituind un exemplu de ilustrare a vieții de muncă plină de abnegație și devotament, dedicată profesiei și științei medicale și culturii poporului român.”

Din cercetările noastre descoperim un lucru puțin cunoscut de cercetătorii istoriei medicinei și farmaciei, și anume, faptul că, inițial, muzeul a fost proiectat pentru a fi înființat în București. Acest aspect de noutate îl desprindem dintr-o scrisoare trimisă Vioricăi Gomoiu de către Profesorul Mihail Șcheau la data de 11.11.1981, Craiova. Conținutul acestei scrisori îl redăm în continuare:

„Lucrările la muzeu sunt în stadiul final, au fost multe, prea multe de făcut – ajutorul dumneavoastră a fost fundamental – nu găsim și nu vor găsi generații cuvinte de recunoștință pentru opera pe care ați înfăptuit-o, e o continuare a ceea ce n-ați putut finaliza la București, datorită combinațiilor nefavorabile a celor ce nu numai că nu au înțeles valoarea unei opere de culturale, dar s-au opus acestei nobile acțiuni.”

Documentul atestă faptul că lucrările de constituire a muzeului, deși multe și cu dificultăți, totuși, au fost finalizate la Craiova.

Inițial, expoziția a fost deschisă în sala 120 a Facultății de Medicină, str. Petru Rareș, nr. 3, fiind îngrijită de dr. Mihail Șcheau [1].

Prin alipirea „Colecției de Istoria Farmaciei”, preluată de la „Centrofarm”, Craiova, se formează în anul 1974, *Muzeul de Istoria Medicinei și Farmaciei „Victor Gomoiu”* din Craiova.

Spațiul de expunere al muzeului s-a dovedit neîncăpător pentru vastele materiale documentare și obiecte de patrimoniu medico-farmaceutic. În anul 1979 a fost mutat în fosta casă a Dr. Schina, pentru o perioadă, medicul șef al Craiovei.

Clădirea, aflată pe Calea Unirii, nr. 104, datează din anul 1892, conform unui document preluat de la Ministerul Culturii și Cultelor, Institutul Național al Monumentelor Istorice și are valoare de patrimoniu istoric. După 1943, urmașii Dr. Schina au vândut proprietatea unui avocat craiovean (Popescu), iar din anul 1996, urmașii acestuia au făcut demersuri pentru retrocedarea clădirii.

În anul 1997 clădirea muzeului din strada Unirii, nr. 104 a fost câștigată în instanță. Noii proprietari au aruncat, practic, în stradă muzeul, fără inventar și măsuri de securitate.

Exponatele au fost stocate în mai multe depozite, în patru puncte ale Craiovei: Casa Universitarilor, Fundația Victor Gomoiu, Facultatea de Medicină Nouă, Sala de curs de la Facultatea de Medicină Veche [3].

Au existat mai multe încercări de a obține un spațiu pentru reînființarea muzeului, toate acestea, însă, au rămas fără răspuns.

În anul 2000, majoritatea exponatelor au fost trimise la Târgu-Jiu, la Universitatea „Constantin Brâncuși”, obiectivul acestei acțiuni fiind înființarea Facultății de Medicină și Farmacie „Victor Gomoiu” din Târgu-Jiu [6].

În ciuda eforturilor susținute de inițiatorii acestei idei, Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu-Jiu nu s-a materializat, rămânând numai la stadiul de proiect.

În prezent, majoritatea exponatelor se află la Universitatea „Constantin Brâncuși” din Tîrgu-Jiu, fiind ținute într-un spațiu neamenajat și neaccesibil publicului. O mică parte din valorile de patrimoniu, în special cărți și documente, au rămas în cadrul Universității de Medicină și Farmacie din Craiova și doar câteva documente importante, atestând activitatea muzeului, se află în posesia Prof. Șcheau.

Speranțele Prof. Șcheau nu s-au destrămat, „așteptând până astăzi să fie deschisă facultatea proiectată, Facultatea de Medicină Naturistă.” [7].

Valori de patrimoniu aparținând muzeului

De la înființare, acest muzeu s-a îmbogățit progresiv cu peste 100 de donații valoroase ale unor personalități medici și farmaciști români, între care amintim: Dr. Ion Jianu (1880–1972), Dr. George Magheru (1892–1952), Dr. Odiseu Apostol (1895–1980), Acad. Ștefan Milcu (1903–1997), Prof. Dr. Ilinescu Ion, Prof. Dr. Alexandru Olaru, Dr. Marius Constantinescu, Rene Zamfirescu, Acad. Constantin Drăgan, Dr. Georgică Gârdu, Dr. Mihail Șcheau etc.

La acestea se adaugă și donațiile făcute de studenții Facultății de Medicină și Farmacie din Craiova.

Toate aceste valori de patrimoniu contribuie la dezvoltarea Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei a cărui principală bază materială o constituia Fondul Personal „Victor Gomoiu” și Colecția de Istoria Farmaciei.

După cum se cunoaște din literatura de specialitate, muzeul cuprindea importante valori de patrimoniu:

- Mobilier medico-farmaceutic (masă ginecologică, dulap în stil florentin din mahon, scaun tapițat cu piele în stil baroc, bibliotecă din mahon cu 12 vitrine, birou cu două corpuri din mahon, fotoliu tapițat cu piele în stil baroc);

- Instrumente și aparate medicală (dilatatorul lui Bossi, sonde intra-uterine Tarnier, stetoscop din aluminiu obstetrical, stetoscop din lemn obstetrical, valvă vaginală Kristellerspecul, seringă pentru punctii din cristal Collin, pensă Carelle etc.);

- Instrumente și aparatură farmaceutică (mașină pentru conspergat pilule, filtre de apă, percolatoare, infuzoare, malaxor manual pentru comprimate, extractor pentru sirop, moară pentru unguente, autoclave, centrifugă, presă pentru produse vegetale etc.);

- Veselă de laborator (vase farmaceutice din sec. XVI–XX);

- Acte, diplome, documente, reviste, teze de doctorat, hrisoave de importanță medico-farmaceutică (catalogul primilor elevi ai Școlii Naționale de Medicină și Chirurgie din București, alcătuit de Carol Davila în limba franceză și completat de Prof. C. Severeanu, registrul de ședințe al Societății de Istoria Medicinii, care oglindește întreaga activitate a Societății până în prezent, teza de doctorat a lui Victor Gomoiu, „Anaplastiile feței și ale capului” etc.)

- Un impresionant număr de cărți, cea mai veche datând din anul 1512 (Avicennae Medicorum Arabum principii liber canonis);

- Plachete, medalii. Din lista acestor plachete și medalii exemplificăm:

- Medalie bronz Elena Doamna, 1862;

- Medalie bronz Dr. V. Gomoiu, 1909;

- Medalie bronz al IX-lea Congres Internațional de Istoria Medicinii, 1932;

- Medalie bronz Așezămintele Sf. Elena, 1935 etc.

- Obiecte cu valoare de patrimoniu național și mondial (tablouri, sculpturi);

- Colecția medicală populară;

- Colecția de filatelie medicală;

- Scheletul lui Gogea Mitu – considerat a fi cel mai înalt om din România; în prezent se regăsește la Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova;

- Hainele lui Iuliu Maniu cu care a ieșit din închisoare Victor Gomoiu etc.

Toate aceste obiecte de patrimoniu constituie pagini din istoria medicinei și farmaciei românești ce contribuie la cercetarea trecutului nostru medical, aprofundarea și compararea cunoștințelor vechi cu cele actuale, stimularea interesului pentru acest trecut și promovarea valorilor noastre naționale.

Ca mărturie a acestui trecut medical stau cărțile din fondul documentar al acestui muzeu. Ne vom ocupa de comentarea și enumerarea anumitor cărți mai importante:

- *Avicennae Medicorum Arabum principii liber canonis* – 1512–1556, număr inventar: 405533;

- *Medica artis principes* – Galen și Hipocrat, 1567, număr inventar: 405534;

- *Hipocrat Magni hippocratis medicorum omnium facile* – 1595, număr inventar: 405535;

- *De medicina methodica Libri Medicina* – P. Alpini, 1611, număr inventar: 405536;

- *Magni Hippocratis- medicorum omnium* – Hipocrat, 1657, număr inventar: 405537;

- *Praxios medicae* – Sorbait, 1662, număr inventar: 405538;

- *Dispensatorium pharmaceuticum Austriaco Viennense* – 1729, număr inventar: 405561;

- *Thesaurus pharmaceuticus medicorum* – F. Hoffman, 1675, număr inventar: 405587;

- *Din istoria medicinei și învățământului medical din România* – Victor Gomoiu, 1923, număr inventar: 405521;

- *Commentaria in hermanni boerhaave (Vol. I–V)* – Swieten, 1755–1773, număr inventar: 405540, 405541, 405542, 405543, 405544;

- *Disputationes ad Morborum (Vol. I–III)* – Mallerus, 1757, număr inventar: 405545, 405546, 405547;

- *Istoria Presei Medicale* – Victor Gomoiu, 1936, număr inventar: 405548;

- *Istoria Naturală* – Beleze, 1855, număr inventar: 405556;

- *Joamoineusis Distionarium* – 1801, număr inventar: 405584.

Lucrarea „*Commentaria in hermanni boerhaave (Vol. I–V)*”, aflăm din surse documentare, că a aparținut medicului de origine olandeză Boerhaave Hermann, baron Van Swieten (1700–1772), elev și discipol devotat al lui H. Boerhaave. Cea mai mare parte a activității sale profesionale și-a desfășurat-o la Viena, devenind președinte pe viață al Facultății de Medicină și medic personal al împărătesei Maria Tereza. Meritele sale în domeniul medicinei se

reflectă și în munca desfășurată pentru punerea în aplicare a unui plan general privind studiul, practicarea și perfecționarea tuturor ramurilor medicinei [11].

O altă operă de mare însemnătate este „*Avicennae Medicorum Arabum principii liber canonis*”, carte tipărită între anii 1512–1556, în limba latină. Avicenna, medic de origine tadjic-persană, a avut numeroase contribuții în domeniul medical, motiv pentru care era adeseori numit de arabi, „al treilea Aristotel”. Lucrările sale au fost traduse în latină.

Colecția de bibliofilie a Doctorului Victor Gomoiu este întregită de lucrările sale în domeniul istoriei medicinei prin care acesta deschide noi capitole în acest domeniu. În acest sens, lucrarea sa, „Din istoria medicinei și învățământului medical din România”, i-a adus recunoașterea sa ca istoriograf pe plan mondial.

Dintre obiectele de patrimoniu național vom trece în revistă câteva exemple de sculpturi și tablouri, după cum urmează:

– Sculpturi (2 opere aparținând lui Brâncuși, bustul din bronz al lui Carol Davila, bustul lui Victor Gomoiu, statueta „Dreptatea” etc.);

Fig. nr. 2 – Cele două fotografii constituie opera de artă „Ecorșeu” de Constantin Brâncuși; în prezent se găsesc la Târgu-Jiu [9].

– Tablouri ale unor pictori celebri (Grigorescu, Veronese, Petrașcu, Jalea, Buzdugan, tablouri care fac parte din școala Flamandă, sec. XVII, și din Școala Italiană, sec. XVII–XVIII).

Cartea de Onoare a Muzeului

Cartea de Onoare a Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei din Craiova, reprezintă condica în care sunt consemnate impresiile vizitatorilor acestui muzeu. Aceasta conține 623 de pagini și cuprinde 3 momente din geneza muzeului de Istoria Medicinei, marcate de importante manifestări științifice (Simpozionul „Victor Gomoiu” – 11.XI.1972; Simpozionul „E. Juvara” – 12.IV.1973; Simpozionul „Moștenire și Realizări în Medicina Românească”) [6].

Pentru a întregi valoarea acestui document istoric, vom reda câteva impresii, ce se regăsesc în cuprinsul acestor pagini:

– Acad. Prof. Dr. Șt. Milcu

„Cinstire celor ce-au inițiat și organizat muzeul de istorie al medicinei – și este primul în țara noastră și-i la Craiova!

Cu convingerea că se va dezvolta așa cum o dorim toți.

29.iunie.1974” [6].

– Prof. Dr. M. J. Jianu

„Am vizitat muzeul de istoria medicinei pe cale de realizare și aduc mulțumirile mele pentru munca depusă de inițiatori – D-lui. Dr. Șcheau și colaboratori.” [6].

– Profesorul Zamfirescu

„Am vizitat Muzeul de Istoria Medicinii și Farmaciei de lângă Facultatea de Medicină umană a Universității din Craiova.

Pe planșe, în vitrine și-n cărțile expuse cine știe a privi și înțelege i se prezintă tăcut viața acestui titan al medicinei românești, ca un vulcan, îndemnând prin exemplul personal: la competență personală, la demnitate personală și la dragoste de patrie, popor și adevăr!

Organizarea muzeului, fie, să fie începutul demonstrării aportului celor care în halate albe au alinat suferința umană cu pricepere, dragoste și omenie!

Organizatorilor le doresc să nu li se stingă elanul, iar din partea mea le ofer sprijinul meu întreg și neprecupețit oricând!

21.decembrie.1972.” [6].

– Scriitorul Marin Sorescu

„Îmi face mare plăcere să pot semna, la început de an, în această carte, care consemnează existența unui fenomen unic: muzeul medicinei românești, ce este de fapt muzeul gândirii creatoare, a spiritualității și a vieții noastre, aici și în lume.

*Un omagiu doctorului Șcheau, din toată inima.
9.ianuarie.1982.” [6].*

– Mitropolitul Olteniei, F. Nestor
„Închinare în fața slujitorilor științei medicale oltenești și
românești în general.

*Laudă adâncă ostenitorilor de astăzi, ctitorului Dr. Șcheau.
3.mai.1984.” [6].*

Documente și corespondențe ale doctorului Victor Gomoiu

În Fig. nr. 3. putem observa un registru în cuprinsul căruia sunt înregistrați primii membri ai Societății Regale Române de Istoria Medicinii, Farmaciei, Veterinăriei și de Folclor Medical. Registrul este închis într-o copertă de carton de culoare neagră și datează din anul 1929, anul înființării Societății. Fiecare pagină este scrisă pe trei coloane, prima dintre cele trei coloane cuprinzând numele membrilor societății, aranjați în ordine alfabetică, iar pe celelalte două sunt trecute funcția fiecăruia, numărul de telefon și adresa.

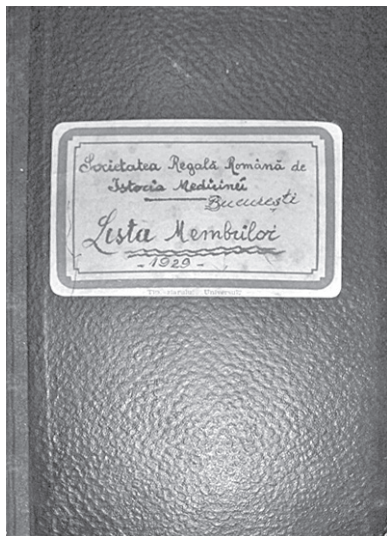

Fig. nr. 3 – Registru cuprinzând lista membrilor Societății Regale Române de Istoria Medicinii, Farmaciei, Veterinăriei și de Folclor Medical

Membri ai acestei societăți, cu o contribuție semnificativă în dezvoltarea ei, au fost:

Dr. Apostolescu C. Ion (inspector general sanitar), Dr. N. Angelescu (farmacist), Dr. Ștefan Anastasiu, Prof. Angelescu C. (Prof. Dr., fost Ministru), Dr. Angelescu Cantemir, Dr. Haralambie Angelescu, Dr. Aurel Abramovici, Bărcăcilă Alexandru (Prof., Directorul Liceului Traian), Dr. Bologa L. Valeriu (Prof. De Istoria Medicinii – Cluj), Dr. I. Bistriceanu (docent), Gh. Buzdugan, Dr. Bacaloglu Constantin (Prof.), Dr. Băltăceanu Gheorghe (agregat), Belcot Emil (farmacist), Dr. Bobencu M. (chimistă), Dr. Cănciulescu (docent) etc.

Un alt document de o mare însemnătate istorică este reprezentat în Fig. nr. 4. Acesta reprezintă un document scris și semnat

în original de către ASR Regina Mamă Elena, Principesă de Grecia și Danemarca, soția regelui Carol al II-lea și mama Regelui Mihai I al României [10].

Pentru a comenta și analiza documentul, reproducem textul din fotografie:

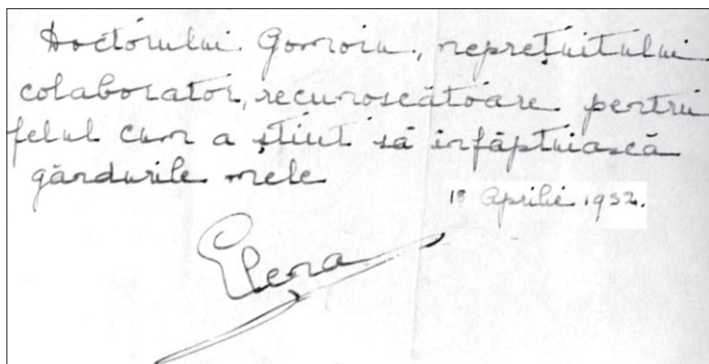

Fig. nr. 4 – Document atestând recunoștința adresată Doctorului Victor Gomoiu în scris de către Majestatea Sa Regina Mamă Elena (Sursă: prof. Șcheau)

„Doctorului Gomoiu, neprețuitului colaborator, recunoscătoare pentru felul cum a știut să înfăptuiască gândurile mele.

*18.aprilie.1932.
Elena”*

Acest document relevă munca depusă de dr. Gomoiu în slujba Majestății Sale Regale, în calitate de Director general al Fundației Operelor de binefacere ale ASR Principesa Elena, Fondator și director general al Așezămintelor medico-sociale ale ASR Principesa Elena și Fondator al Analelor Așezămintelor ASR Principesa Elena.

Documentul este scris de mână, în format mare și este atașat unui registru intitulat „Omagiu” ce cuprinde numeroase scrisori tipărite și semnate sau scrise manual de către intelectuali de frunte ai vremii și adresate doctorului Victor Gomoiu.

Colaborarea și strânsele relații științifice pe care istoriograful Gomoiu le-a avut cu importante personalități din străinătate oglindesc contribuția pe care acesta a avut-o la nivel mondial în domeniul pe care l-a reprezentat cu cinste. Prin urmare, la trecerea sa în neființă, în anul 1960, numeroase personalități din străinătate au transmis în scris sincerele lor condoleanțe doamnei dr. Viorica

Gomoiu. Din partea Societății Internaționale de Istoria Medicinii reproducem următoarea scrisoare:

„Louvain, 13 februarie 1960

Draga noastră colegă,

O profundă emoție și o vie tristețe ne-a provocat-o decesul Profesorului Victor Gomoiu, Președinte de onoare al Societății noastre.

Vă rog să primiți de la membrii Societății Internaționale de Istoria Medicinii, care prezintă pentru D-na Gomoiu, pentru membrii familiei și pentru toți membrii Societății Române de Istoria Medicinii, profundele noastre condoleanțe.

Profesorul Gomoiu a fost una dintre cele mai mari figuri printre marii istorici ai medicinei. A servit știința istorică medicală internațională și a țării sale.

Vă rog să agreeți, draga noastră colegă, cu profunda noastră simpatie, expresia sentimentelor noastre distinse.

În numele Comitetului Permanent S.I.H.M.

*Secretarul General
ss. F. A. Sondervorst*

*Pentru Domnii Doctori BOLOGA și BARBU.
Cluj, România.”*

Concluzie

Concluzia care se desprinde din cercetările noastre asupra acestui muzeu, ne determină să afirmăm că muzeul medico-farmaceutic are importanță științifică și culturală, fiind un mijloc indispensabil pentru a înțelege mai bine prezentul și pentru a ne raporta mai eficient la viitor.

Cunoscând situația actuală (desființarea brutală a muzeului și dispersarea obiectelor în mai multe locații) am reflectat asupra posibilelor soluții:

- Înființarea Universității de Medicină și Farmacie „Victor Gomoiu” din Târgu-Jiu, pentru a desăvârși marea dorință aprigă a Profesorului Șcheau, care, la 89 de ani, încă mai are speranțe;

- Asigurarea unui spațiu adecvat în Craiova pentru a reînființa Muzeul de Istoria Medicinii și Farmaciei și întoarcerea obiectelor de patrimoniu la Craiova;

- Înființarea unui Muzeu Național de Istoria Medicinii și Farmaciei la București și trimiterea obiectelor de patrimoniu din Târgu-Jiu la acest muzeu.

Dorim să adăugăm faptul că aceste valori pot fi obiectul unor descoperiri nu doar în domeniul științelor medico-farmaceutice, ci și al istoriei. Aceste valori ar trebui să fie accesibile publicului, mai ales studenților de la facultățile de medicină și farmacie.

Bibliografie

- [1] Aranghel, Corina, *Victor Gomoiu – fondatorul istoriei medicinei românești*, coordonator științific M. Șcheau, Craiova, 2008.
- [2] Carata, Ana, Stancu, Emilia, *Creatori de Muzee și Colecții Muzeale de Istoria Farmaciei în România și relații internațional*, București, 2010.
- [3] Codruța, Sanda Cristina, *Viorica Gomoiu – colaborator și continuator al operei prof. univ. dr. med. Victor Gomoiu*, coordonator științific M. Șcheau, Craiova, 2008.
- [4] Duțescu, Benone, *Victor Gomoiu (1882–1960)*, Ed. Medicală, București, 1970.
- [5] Șcheau, Mihail, Olaru, Alexandru, *Simpozion Victor Gomoiu, Nouă Decenii De La naștere*, Craiova, 1972.
- [6] *** *Cartea de Onoare a Muzeului de Istoria Medicinei și Farmaciei „Victor Gomoiu”*, Craiova, 1972.
- [7] *** *Mărturii ale Profesorului Șcheau*.
- [8] <http://www.revistagalenus.ro/revista-e-galenus-2009/533.html>
- [9] <http://www.gorj-domino.com/lucrurile-lui-brancusi-obiecte-didactice-pentru-studentii-de-la-constantin-brancusi/>
- [10] http://ro.wikipedia.org/wiki/Regina_mam%C4%83,_Elena.
- [11] http://biblioteca.umf.ro/Catalog_carte_veche.pdf.